

LOKODI IMRE

Asszonyok édessége

Mit mondjak, így kosárba kirakva szépen mutat az őszibarack, ahhoz képest, hogy nincs válogatva, pedig biztattam Elemért, a panzió kertészét, hogy csak a ragyásat nekik, mármint a Zengő hegy mögött elszórt falvakból a folyó völgyébe átjáró asszonyoknak, akik jövet sokszor megbámulják a barackost és különféle megjegyzéseket tesznek, majd menet közben röhögnek egy sort Elemér gyümölcsén, hogy ragyás lett Elemér barackja, hogy kukacos, hogy már nem is szőrös az Elemér barackja, holott annak szőrösnek kellene lennie, hogy ragyás, hogy mint a vénember töke, zsugorodott, hagyni kell a fenébe, hulljon lefelé, ott rohadjon meg, ilyesmiket kell hallania Elemérnek, amikor a kertben matat, karót hegyez, szőlőtövet kapál, esetleg a rózsaparcellában bimbókról szedegeti a tetveket, amikor a tűzpiros rózsákról gyűjti be az utálatos állatvilágot, ujjbegyein morzsolgatja péppé valamennyit, hogy legyen szép tűzpiros rózsza, mert tűzpiros rózsza kreálja a sztorit, amit az asszonyok nem beretválnak meg, nem herélnek ki jövet a barackos alatt, mert hogyisne lenne sztori az, amikor a panzió visszajáró vendége, bizonyos Cristian nevű nyugalmazott ezredes naplemente után szép tűzpiros rózsával gyors iramban, minden második fokot kihagyva megy fel a panzió lépcsőjén, erről többet nem mondok, csak annyit, hogy a példa ragadós, mert másnap este tűzpiros naplemente után jelentkezik egy nagy testű, erősen izzadós moldáviai fehérnép, körömollóval csettint le szál ugyancsak tűzpiros rózsát, a virágot szagolgatva ráérősen megy fel a panzió lépcsőjén, karfába kapaszkodik, de ez utóbbi nem biztos, hogy sztori, szerintem egyáltalán nem sztori.

Nem vitás, Elemért bántja egy kicsit a szokásos sor asszonyi gúny, mert mondom, beszédük jól felhallatszik az ösvényről, de hát ő is tisztában van azzal, nem árt, ha ott járnak el a barackos alatt, mert igenis, tavasszal értékes a tekintetük, mert ha minden igaz, a lány asszonyi szemek melegítik fel az ájert, és nincs az a kora tavaszi füstölés, ami felérne fagyokat kiengesztelő meleg tekintettel; szóval ott jönnek szép sorban, vert ösvényen, mint hajdanán a kilenckeddi búcsúra jövők, csak hogy ezek az asszonyok nem morzsolnak rózsafüzért, nem mondanak olvasót, nem emlegetik Páduai Szent Antalt, korán indulnak a Zengőn túlról, ráállnak az egyszemélyes ösvényre, jönnek, a hajnali harmat az asszonyok szempillájára ül, frissek, hamvasak,

LOKODI IMRE (1960, Nyárádremete) az Erdélyi Magyar Televízió műsorvezetője. Marosvásárhelyen és Kolozsváron végzett műszaki iskolát. Romániai és magyarországi irodalmi lapokban, Budapesten megjelent antológiákban publikált.

nevetésük éles, jövet szép történeteket beretválnak tisztára, vagy éppen herélnek csupaszra, hogy pontot tegyenek a történet végére, és akkor ott vannak a fákon a pirosra érett barackok, csak alig potyog néhány, mintha tartogatná későbbre, valamire a gondviselés, ami esik is, észrevétlenül hull, mert ősz van, és nagyra nő a sarj, nincs hallható puffanás, délben a darazsak szívnak baracknektárt, előbb fullánkjukkal tapogatják a szép, bársonyos domborulatokat, mint a férfiember szeme, ha tapogat, ha kedve van, ha érés ideje, finoman ragacsos, mert mindennek be kell érnie, mint Elemér gyümölcsseinek sorban az ösvény felett, amit csupaszra vertek a lábak, a sűrűn szedett lábak, harmatot verő szandálok, zsákok, átalvetők, vagy ott-hon a férfiaktól vállra adott szavak súlya alatt, és akkor az édes gyümölcs csábítása van soron, ha már az ösvényen sorakoznak a cipekedő asszonyok, de nem, most nem néznének a barackosra, sőt a panzió kútjából sem mernének vizet, nem mernek, mint ahogy szoktak, mert nem mernek vizet merni a mohás mélységből, hanem hoznak magukkal ivóvizet, apró kis kólás flakonokban kotyogtatnak, lötyögtetnek langyost, pedig milyen szép volt, amikor belenéztek a panzió hűvös kútjába, a víz mint tükör, nem is a szomjat oltó víz, hanem a kép, a mélyből visszanéző asszonyi kép, amin a szépség mellett ott van a bánat, valamiféle ősi bánat, az asszonyi sorssal egyidős bánat.

És akkor mi nézzük a vonuló asszonyokat, egyik hagyja nyomát a másiknak, pedig meg volt mondva a felmenőktől, egymás nyomába lépni nem jó, nem hoz szerencsét, sőt elviszi a szerencsét, minthogy azért sem jó ilyen tájt mélységes és hűvös kutakba nézni, mert mondják, a vizek őszire szépen megtisztulnak, átlátszó lesz minden, akárcsak a hegyek vonulata, a Zengő és alattvaló gerincei, azt is meglátni a tisztaságban, amit nem jó meglátni, és amit nem jó látni élesen, azt hagyni kell zavarosan, nem tudom, hogy van ez, és Elemér szedi a barackot, előbb a hullót, aztán gyöngéden rázza a fát, hadd essen az érettje, kosárba valamennyit, kút mélyéből felhúzott tiszta vízzel megspriccelni a megrakott kosarat, mintha harmatos lenne, mondja Elemér, így kell ezt, a barackfásor végén ösvényre helyezni a kosarat, mert az ösvénynek két vége van, tehát van visszaút, mert az asszonyoknak jönniük kell visszafelé, ha nem is hazafelé, mert a kettő nem mindig ugyanaz, ki tudja, hogy van ez.

Hanem a szál tearózsa, szegény, mert Elemér minden akaratával azon van, hogy megmentse a szál tearózsát, nem úgy, hogy száraz ujjbegyen elmorzsolja a tetveket, mert, lehet, ilyenkor már nincsenek is rózsatetvek, megfagynak, elbújnak, nem tudom, hanem a szál citromsárga tearózsát szépen karóhoz kötözi, tiszta vízzel meglocsolja, sőt elkésve bár, de nem hiába, a tövét aprón megkapálja, hogy gyönyörködjenek a barackfásor alatt eljáró asszonyok, sőt van, aki kéri, add nekem a rózsát, Elemér, de nem, azt mondja, nem lehet, ha pedig emberünk ilyen határozottságot prezentál, akkor tilos hozzányúlni, sőt Elemér okkal tart attól, hogy a szál tearózsát

egyszer valaki megigézi, így hát nézni sem tanácsos, mert ha Elemér észrevesz ilyesmit, azonnal zakatol, de hogy mi lesz a rózsával, nem tudjuk, egyáltalán nem tudjuk, hogy ki az a gyalázatos, mert hogy letépik, hagyján, viszont hihetetlenül brutális ember az, aki nem hogy eldobja, hanem sárba csapja a virágot, rátapos, lábnyom is marad utána, javasolom Elemérnek, induljon el azon, de hát ő nem, azon a szálon elindulni nem akar, sőt semmilyen szálon nem akar, mindenesetre látom, hogy a sárba vetett, megtaposott rózsától szétválnak a nyomok, egyik ág a panzió felé vezet, a másik le a barackoson, mondom Elemérnek, a bimbókhoz ne fűzzön reményt, nagy ködöket pipál a Zengő, a hóharmatnak el kell jönnie, erre való tekintettel mondom Elemérnek, haladéktalanul földelje el a tearózsa tövét, ahogy szokás a tearózsát elföldelni, hozza is az ásót, földel és tapos, én pedig vigasztalom, hagyd, Elemér, a történet így le van zárva, mi van, kapja föl a fejét Elemér, tetves volt a tearózsa, mondja, de én nem hiszem.

És jönnek az asszonyok, terhüket elhagyva, mezítláb tapossák szét az útporát, az ösvényen összefenek a talpukat, mintha bársonyra, puha perzsára lépnének, pedig ugyanolyan kemény az ösvény, mint volt jövet, megint csak sorban kifelé, most megnézik a fákat, nem látják a pirosra érett gyümölcsöket, a fősvény, sziszezi egyikük, a smucig, sziszezi másikuk, száradjon ki a kútja, így a harmadik, a fasza, toldja meg a negyedik, a kilencedik valami imádságot mond mindenért, a sok kiszólt szóért, Elemér a kert sarkából látja, hogy az asszonyok a kosár köré telepednek, szép szabályos körű folk-lór, és, istenem, hogy mi van, lám, ujjbegyek nyoma, spriccel a baracklé, a nektár, az asszonyok az érettebbjét a kosárban hagyják, noha mind egy szemig ehették, elvihették volna, persze, mondja Elemér, nincs az asszonyoknak bátorságuk az érettebb gyümölcshöz nyúlni ilyen szabályos körben.

Romantikus ősz van, mondom Elemérnek, miközben nézem az asszonyokat, elbűvölő, édes és gazdag, a kertek felett viszont keserű avarillat, vérzik a galagonya, szép kék a hegy feletti magasság, mintha a kék égbe vezetne az ösvény, hoztam, kiált be a panzióhoz egy szekeres, mi a fenét hoztál, kérdezi Elemér, mire én azt gondolom, szabad-e vajon ilyen gorombán, szőlőfürtöt lógat a szekeres, szőlő, mondja, szőlő, a Zengőn túli asszonyok küldik Elemérnek, a Zengőn túli asszonyok, ismétli meg Elemér, mint aki nem hiszi, hogy a Zengőn túli asszonyok, akik feszt hátalnak, és nem csak hogy hátalnak, megjegyzéseket tesznek a barackosra, május táján olyasmit is mondogatnak, né, lefagytak Elemér barackjai, és ezt mondják akkor is, ha egyáltalán nem fagynak le Elemér barackjai.

Elemér röntgenez, mert azt úgy kell, röntgenezni, a nap felé tartani a fürtöket, mint hajdanán a jó borosgazdák tették szüretkor, akkor még a panzió környékén is voltak ültetvények, csakhogy a filoxéra, savanyú lehet, mondja Elemér a fürtöket mustrálgatva anélkül, hogy egy szemet is megkóstolna, olyan, mint az egres, folytatja Elemér, no csak, biztatja a szekeres, Elemér pedig fürgén teszi félre a fürtöket, mire azt mondja a szekeres, hogy

legyen elég, na, na, mondja Elemér, a végén egy nagy gerezd fürtöt mutat felém, ez már igen, mondja, látom, hirtelen beérik Elemér tekintete, sárga lesz, édes lével telik, még ragacsos is hozzá, mint az olvasztott cukor, biánka, mondja Elemér, tudom, ismerem, mondom, a Zengőn túli gerincen a biánka is megterem, bár elég kényes fajta, azt is látom, Elemér megtölti a kalapját szőlővel, mind elvettem tőle, mondja, a szekeres méregzöld dühvel hajt el, akadjon meg minden szem Elemér torkán, kiabálja vissza.

Kalap szőlő a terasz bádogasztalán, darazsak dongják, látom, Elemér lesi, várja, ki nyúl hozzá előbb, jön egyik-másik konyhás asszony, megnézik a kiborított szőlőt, egyik sem nyúl hozzá, mi a fene van, gorombáskodik tovább Elemér, ha nem, hát nem, hozzálát ő maga, lassan felszemeli mind, csettint hozzá, engem bezzeg meg sem kérdez, jólesett, pont jól jött a Zengőn túli asszonyok szóleje, mert a számban mostanában martilapukesorúséget érzek, sok vizet iszom, mondja Elemér, a konyhaséf meg azt mondja, hogy neki is így kezdődött, a műszer kétszáz feletti értéket mutat, Elemér szeme színe visszavált, mint a félrerakott méregzöld szőlő, méregzöld szemmel nézi hát a Zengő tetején sütkérező vénasszonyok nyarát, majd a hegy gerincére felkaptató ösvényre siklik tekintete, amerről jönni szoktak ócska rongyokat hátaló, a férfiakat turkált Livingstone-inggel meglepő asszonyok.